

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка

*Весь світ з вами,
якщо ви з нами !*

Туризм і рекреація: наука, освіта, практика

м. Мукачево

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 12 травня 2021 р.)*

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 14 від 27 травня 2021 р.)*

Відповідальна за випуск – кандидат географічних наук, доцент Смочко Н.М.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Смочко Н.М. – к.геогр.н., доц.; Мовчан К.М. – директор Наукової бібліотеки МДУ; Медвідь Л.І. – ст. викл.; Кампов Н.С. – ст. викл.; Цупанич О.І. – провідний фахівець кафедри.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туризму та рекреації України та світу. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на розвиток туристичної та рекреаційної сфери на світовому, національному та регіональному рівні.

УДК [338.48-53:338.48-6]:001:37(043.2)

Т 86 Туризм і рекреація: наука, освіта, практика: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції/ ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол.) та ін. – Мукачево: РВВ МДУ, 2021. – 132 с.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2021

альтернативних продуктах, проте, ідентифікація сертифікованих продуктів може сприяти зростанню попиту, а екологічне маркування може покращувати ринкові позиції підприємств там, де споживачі стурбовані впливом діяльності закладу тимчасового розміщення (проживання) на навколишнє середовище. Саме в таких випадках доцільно проводити екологічне маркування.

Впровадження екологічних інновацій в індустрії гостинності, поглиблення співробітництва споживачів та суб'єктів господарювання повинно забезпечити сталий (збалансований) розвиток, мінімізувати економічні ризики, сприяти розв'язанню проблем, пов'язаних зі зміною клімату і втратою біологічного різноманіття, забезпечуючи надання природних екосистемних послуг, в тому числі знижуючи ризик виникнення нових захворювань, здатних перерости в пандемію. Таким чином, впровадження інновацій в екологізацію індустрії гостинності сприяє отриманню як економічного, так і екологічно ефекту, значно підвищує безпеку людей та конкурентоспроможність послуг на ринку.

Список використаних джерел

1. Україна увійшла в першу десятку країн-лідерів кліматичного процесу / [Електронний ресурс] Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України // Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/news/32615.html>.

УДК 745:[338.48-6:7/8](477.87)(045)

Саксон Ю., Медвідь Л.І.

Мукачівський державний університет

juliya.sakson09@gmail.com

me_lar@ukr.net

ОСЕРЕДКИ ХУДОЖНІХ РЕМЕСЕЛ І НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ ЯК ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Закарпатська область володіє великим рекреаційним потенціалом, багатою природною та культурною базою, що відображає багатовікову історію

та культуру народу та є основою успішного розвитку багатьох видів туризму в регіоні, зокрема, культурно-пізнавального.

Культурний туризм є способом конвергенції культури та туризму і передбачає використання інтегративного потенціалу регіону, що поєднує людей у прагненні до естетичного розвитку та духовного взаємозбагачення. Розвиток культурно-пізнавального туризму стимулює розвиток осередків художніх ремесел і народних промислів. Виробництво художньо оформлених предметів побуту, одягу, оздоблювальних предметів, виробів декоративно-ужиткового мистецтва відображає особливості та традиції, що притаманні регіону, сприяє формуванню конкурентної переваги в регіоні.

Сьогодні, такий сектор економіки як художні ремесла та народні промисли вважається одним з найприбутковіших у світі, проте в нашій державі та регіоні зокрема він не отримав належного розвитку. У зв'язку з цим актуальним є дослідження проблем і перспектив розвитку центрів художніх ремесел і народних ремесел як об'єктів культурно-пізнавального туризму.

Центри розвитку народних ремесел приваблюють до себе туристів, які не рідко стають учасниками майстер-класів. Сучасний стан розвитку народних ремесел в Україні свідчить про наявність регіонів, де збережені традиції виробництва товарів народних промислів, серед яких гончарство (с. Опішне Полтавської обл., с. Гавареччина Львівської обл., м. Косів Івано-Франківської обл. тощо), ткацтво і килимарство (м. Дігтярі Чернігівської обл., м. Глиняни, Львівської обл., м. Богуслав Київської обл. тощо), художня обробка дерева (Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька, Львівська та інші області), писанкарство, гутництво, ковальство тощо.

Закарпатська область є одним із найбільш перспективних туристичних регіонів країни, де продукція художніх ремесел і народних промислів користується популярністю у туристів. Вишивання, ткацтво, різьбярство, декоративний розпис, ковальство, лозоплетіння та художня обробка шкіри – завжди були невід'ємною складовою культури регіону.

Кожний з районів Закарпатської області має розгалужену мережу культурно-пізнавальних маршрутів, більшість з яких прокладено через населені пункти, де збереглися автентичні художні ремесла та народні промисли, які відображають історичні, природні й етнографічні особливості території.

Всі райони Закарпатської області мають добре розвинуту базу для розвитку культурно-пізнавального туризму. Осередки художніх ремесел і народних промислів, де збереглися традиції виробництва, існують за рахунок зусиль майстрів, що ними займаються. Такі локації художніх ремесел і народних промислів є в усіх районах області, але найбільш збережене традиційне виробництво в Рахівському Хустському, Тячівському та Берегівському районах.

Важливим центром культурно-пізнавального туризму є Рахівський район, в якому майже в кожному селі налагоджене виробництво продукції художніх ремесел і народних промислів. Народні умільці славляться виробництвом продукції ліжникарства, ткацтва, різьбярства, вишивки, килимарства, писанкарства. Центрами художніх ремесел і народних промислів є села Кваси, Кобилецька Поляна, Великий Бичків, Луг.

Туристів приваблюють центри художніх ремесел і народних промислів у селах Хустського району – Довге, Кушниця (килимарство, вишивка), Іза, Липча, Березово, Липецька Поляна, Олександрівка (лозоплетіння, бондарство), Міжгірського району – Голятин, Майдан, Келечин, Колочава, Синевир (вишивка, ткацтво, писанкарство), Тячівського району – Усть-Чорна, Тарасівка, Тересва, Буштино, Ганичі, Угля (бондарство, карбування на металі, вишивка, в'язання, різьблення), Берегівського району – Яноші, Гать, Варієво, Слобода (гончарство, різьблення, вишивка), Арданове, Дунковиця, Боржавське (килимарство, вишивка). Багато локацій для культурно-пізнавального туризму, де збереглися автентичні традиції гончарства, ткацтва, художньої обробки дерева мають села Мукачівщина та Ужгородщини.

Отже, центри художніх ремесел і народних промислів Закарпатської області акумулюють значний потенціал для розвитку культурно-пізнавального

туризму. Багато районів області, на територіях яких існують осередки з виробництва продукції художніх ремесел і народних промислів, зберегли свої традиційні виробництва.

Розвитку культурно-пізнавального туризму з використанням центрів художніх ремесел і народних промислів на нашу думку сприятимуть такі заходи:

- розробити дієву систему звітності та мотивації за проведені екскурсії з використанням осередків народних промислів;
- розробити регіональну комплексну програму підтримки та функціонування народних художніх промислів і ремесел Закарпатської області як туристично-рекреаційних елементів;
- оновити реєстр наявних майстрів;
- створити передумови професійного, туристично спрямованого розвитку осередків художніх ремесел і народних промислів в адміністративних центрах, музеях/відділах при районних музеях);
- створити/розвивати школи-майстерні для навчання молодих майстрів, де зібрати роботи народних майстрів, що стане чудовою туристичною локацією;
- сприяти пошуку інвесторів, готових вкласти кошти у розширення виробництва сувенірної продукції та навчання нових фахівців;
- розгорнути широку інформаційно-рекламну кампанію з популяризації закарпатських промислів та ремесел як елементів туристичної галузі на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Лужанська Т.Ю., Пекар П.В. Новітні інформаційні технології в світовому електронному туризмі	76
Мельник Я. О., Пасека С.Р. Вивчення питань релігійного туризму в соціально-економічній географії	80
Скороход А.В., Пасека С.Р. Фестивалі Черкащини – потужний стимулятор росту туристських потоків	84
Товт А. А. – Лійвої Е.-Е. Е. Аналіз пропозиції закладів тимчасового розміщення Рахівського району на основі системи бронювання booking.com	88
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	91
Грабевник С. М., Пасека С.Р. Зміст поняття «ефективність функціонування туризму» та його значення в туризмології	91
Гурова Д.Д., Шеєнко О.Є. Світовий туризм в епоху пандемії COVID-19	95
Городницький В. В., Черничко Т. В. Е-туризм в умовах постпандемічного періоду	98
Новочуб І. В., Пасека С.Р. Теоретичні основи дослідження маркетингових комунікацій у туризмі	100
Хомич Л. В., Черніогло М. І. Розвиток туризму в регіоні українського Причорномор'я	102
СЕКЦІЯ 6. ТУРИЗМ БЕЗ КОРДОНІВ, ЕКОЛОГІЯ, МАНДРИ	
Ийберт К., Медвідь Л.І. Історія та сучасність природо-заповідних територій Закарпатської області	107
Корома Н. С. Нові туристичні тенденції, як можливості для розвитку туристичної галузі	110
Кравченко Н., Медвідь Л. Аеропорти як функціональна система туризму	113
Кремаренко Д.В., Пасека С.Р. Сутність та основні принципи екотуризму	116
Кузан А., Медвідь Л.І. Прикордонна транспортна інфраструктура Закарпатської області в контексті розвитку туризму	119
Лендел О.Д. Впровадження екологічних технологій в індустрії гостинності	122
Саксон Ю., Медвідь Л.І. Осередки художніх ремесел і народних промислів як об'єкти культурно-пізнавального туризму Закарпатської області	125
Шпілька А., Медвідь Л.І. Організація туризму для осіб з обмеженими можливостями на природоохоронних територіях	129

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>